

PIRAMIDE COLLEGE

(V)SO De Piramide, voor leerlingen met een
lichamelijke beperking of langdurige ziekte

2022-2023

Examenboekje

Voorwoord

Met dit boekje informeert het Piramide College de vmbo- en havo-examenkandidaten en hun ouders/verzorgers.

De wijze van examineren is anders dan die op reguliere scholen.

In dit boekje is te lezen hoe het Staatsexamen en het symbioseprogramma op het Piramide College geregeld is. Ook wordt uitleg gegeven over de uitslagregeling en wordt inhoudelijk ingegaan op de eisen die gesteld worden aan de examenwerkstukken.

Wanneer er na het lezen van dit boekje nog vragen zijn, kan je/kunt u natuurlijk contact opnemen met de examencoördinator Staatsexamens Esther Hardeveld ook genaamd Kleuver of de examencoördinator symbiose-examens Georgette van Dijke.

Inhoudsopgave

Voorwoord

1. Wat is het Staatsexamen?

- 1.1. Staatsexamen vmbo-bb-niveau
- 1.2. Beoordeling Staatsexamenwerk en de becijfering

2. Waarom Staatsexamen op het Piramide College?

3. Uitslagregeling 2020 en herkansing

- 3.1. Uitslagregeling Staatsexamen voor havo samengevat in 4 stappen.
- 3.2. Uitslagregeling Staatsexamen voor havo en (vwo) volgens de website van Duo-IB-groep:
- 3.3. Uitslagregeling staatsexamen voor vmbo theoretische leerweg (tl) volgens de website van Duo-IB-groep
- 3.4. Diplomerings vmbo en havo
- 3.5. Herexamen
- 3.6. Aanpassingen in het centraal examen voor alle staatsexamenkandidaten

4. Gespreid examen

5. Belangrijke data

6. Verplicht studieverlof en examentraining.

7. Aanmeldingsdatum

8. Hulpmiddelen

9. Profielwerkstukken voor vmbo tl

10. Symbiose vmbo bb en kb

11. Leesdossier vmbo bb, kb en tl

12. Profielwerkstukken voor het havo

13. Leesdossier havo

14. Aangepast vervoer tijdens de examens

15. Wat moet ik meenemen naar mijn examen?

16. Lijst eindexamenkandidaten

17. Regels en voorschriften m.b.t. het Centraal Examen

18. Protocol verhindering bij een examen

19. Protocol te laat komen bij een Centraal Examen

20. Protocol ziek of onpasselijk worden tijdens een Centraal Examen

21. Studeertips en ontspantips voor het examen

22. Tips voor tijdens het examen.

Bijlage: belangrijke examendata schooljaar 2022-2023 op een rij

1. Wat is het Staatsexamen?

Voor elk algemeen vak kan staatsexamen worden afgelegd op vmbo-, havo- en vwo-niveau. Het examen wordt georganiseerd door Duo en het verloop en de uitslagregeling valt geheel onder verantwoordelijkheid van de Staatsexamencommissie. Het staatsexamen bestaat uit twee onderdelen:

Het Centraal (Schriftelijk) Examen

Het Centraal Examen is identiek aan het Centraal Examen van de reguliere scholen. De Centrale Examens worden ook wel schriftelijke examens genoemd.

Het eerste tijdvak voor vmbo bbl en kbl loopt van 3 april t/m 21 april 2023. Houdt u er rekening mee dat mogelijk toch de examendagen in de meivakantie vallen. Natuurlijk proberen wij dat te voorkomen. Uiterlijk eind februari krijgt u te horen wanneer de examenperiode is. Het examenrooster vmbo bbl en kbl wordt begin maart met u gedeeld. Voor vmbo tl en havo is het eerste tijdvak van 8 t/m 30 mei 2023.

Het tweede tijdvak wordt gebruikt om examens te spreiden over meerdere dagen/perioden. Deze examens zijn voor de examenkandidaten vmbo bbl en vmbo kbl (onder voorbehoud) op 7 juni tot en met 9 juni. Voor de examenkandidaten vmbo tl en havo loopt het tweede tijdvak (onder voorbehoud) van 19 t/m 30 juni 2023.

Het Centraal Examen valt onder de verantwoordelijkheid van de Centraal Examen voorzitter. Deze wordt toegewezen door Duo Groningen. Voor alle examens geldt dat de eigen vakleerkrachten van de examenkandidaten tijdens de afname van het examen niet in de examenruimte aanwezig mogen zijn.

Het College Examen (mondeling examen en schriftelijk commissie-examens)

Het College Examen is te vergelijken met de schoolexamens in het regulier onderwijs en bestaat uit twee delen, een mondeling deel en een schriftelijk deel voor de talen en maatschappijleer gemeenschappelijk deel.

Het mondeling deel bestaat uit één mondeling examen per vakgebied. Deze vinden plaats in de week van 1 t/m 7 juli 2022. De exacte data zijn nog niet bekend. Waarschijnlijk wordt ook op een zaterdag examens afgenomen. Het mondeling deel van het College Examen wordt door een externe docent afkomstig van een andere v(s)o school afgenomen. De afname van de examens valt onder de verantwoordelijkheid van een College Examen voorzitter. Deze wordt toegewezen door Duo Groningen. Alle College Examens vinden plaats op het Piramide College

De schriftelijke commissie-examens voor de talen (schrijfvaardigheid) en het examen maatschappijleer gemeenschappelijk deel vinden plaats in mei. Meer informatie hierover kunt u vinden in de bijlage: Belangrijke examendata.

1.1. Staatsexamen vmbo-bb- en vmbo-kb-niveau (avo-vakken)

De Centrale Examen vmbo bb- en kb-examens zijn computerexamens (CBT-examens). In de school worden deze examens Facetexamen genoemd na het gebruikte computersysteem.

De data van de centrale CBT-examens worden door de voorzitter samen met de school ingeroosterd. Aangezien deze examens landelijk op verschillende data worden afgenomen, zijn de examens na de afname niet openbaar. De vakleerkracht is daardoor niet in de gelegenheid om het gemaakte examen te bespreken.

Let op! Het examen maatschappijleer is een schriftelijk commissie-examen en dit examen wordt afgenomen in de maand mei.

1.2. Beoordeling Staatsexamenwerk en de becijfering

Er bestaat een Staatsexamenregeling zoals hieronder beschreven:

In de beoordeling van het Centraal Examen geldt het correctievoorschrift zoals aangereikt door het CvE (College voor Examens). Het wordt zowel voor de eerste als voor de tweede correctie beoordeeld door een vakleerkracht van een andere v(s)o-school.

Het eindcijfer voor het betreffende vak is het gemiddelde van het behaalde cijfer voor het centraal examen en het behaalde cijfer voor het College Examen. Wanneer er meerdere commissie-examens per vak afgenomen zijn, worden eerst die onderdelen gemiddeld en als één commissie-examencijfer behandeld.

2. Waarom Staatsexamen op het Piramide College?

Om als school zelfstandig te kunnen examineren moet deze school aan de door Duo opgestelde eisen voldoen. Eén van de eisen is, dat een school alleen zelfstandig het eindexamen mag verzorgen wanneer de school voor ieder profiel tenminste 20 examenkandidaten per examenjaar heeft.

Aan deze regel kan het Piramide College niet voldoen door het kleine leerlingenaantal. Het Piramide College is dus aangewezen op het Staatsexamen of op extraneus examineren bij een reguliere school voor voortgezet onderwijs of een andere vso-school.

3. Uitslagregeling 2023 en herkansing

Let op!

Bij punt 3.6 “de aanpassingen in het centraal examen voor alle staatsexamenleerlingen in schooljaar 2021-2022”, staan zeer belangrijke aanvullingen op de uitslagregeling 2023 en herkansing.

3.1. Uitslagregeling Staatsexamen voor het havo samengevat in 5 stappen:

3.1.1. De examenkandidaat is geslaagd als het gemiddelde voor de centraal schriftelijk examens een 5,5 of hoger is. Deze regel is niet van toepassing, indien bij het vaststellen van de uitslag het in 2020 behaalde resultaat van tenminste één vak waarvan het centraal examen in 2020 is afgelast, is betrokken.

3.1.2. Het eindcijfer van de examens moet gemiddeld een 6 of hoger zijn. Het eindcijfer is het gemiddelde van het cijfer wat behaald is bij het centraal schriftelijk examen en het cijfer behaald bij het commissie examen. Wanneer het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samengestelde onderdelen niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond. Indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.

3.1.3. De examenkandidaat is geslaagd als één eindcijfer een 5 is en alle andere eindcijfers een 6 of meer zijn; of
Één eindcijfer een 4 is en de overige eindcijfers een 6 of hoger zijn en als het gemiddelde van alle eindcijfers 6,0 of meer is; of
Voor twee vakken de eindcijfers 4 en 5 of tweemaal een 5 zijn en het gemiddelde van alle eindcijfers 6,0 of meer is.

3.1.4. Voor de kandidaat van het havo geldt dat zij of hij afgerond maar één 5 voor de eindcijfers van de vakken Nederlands, Engels en wiskunde mag hebben. (De kernvakkenregel)

3.2. Uitslagregeling Staatsexamen voor havo en (vwo) volgens de site van **Duo-IB-groep** :

De kandidaat die eindexamen havo heeft afgelegd, is geslaagd:

a. indien het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is.

Deze regel is niet van toepassing, indien bij het vaststellen van de uitslag het in 2020 behaalde resultaat van tenminste één vak waarvan het centraal examen in 2020 is afgelast, is betrokken.

b. indien hij:

3.2.1. Voor al zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald.

3.2.2. Voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als

eindcijfer 5 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is

vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald.

- 3.1.3.** Voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld met uitzondering van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en wiskunde A, wiskunde B, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6,0 bedraagt.
- 3.1.4.** Voor twee van de vakken het eindcijfer 5 heeft behaald dan wel voor één van de vakken het eindcijfer 4 en voor één van de vakken het eindcijfer 5 heeft behaald, en voor de overige vakken het eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt. Ook hier geldt de kernvakregeling 3.1.3
- 3.1.5.** Bij de uitslagbepaling volgens het vijfde lid wordt het gemiddelde van de eindcijfers van ten minste de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak, voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald: maatschappijleer en het profielwerkstuk.
- 3.1.6.** De uitslag van het centraal-examen worden pas bekend gemaakt nadat het mondelinge-examen is afgenomen. De leerling hoort de eerste dag van het mondelinge-examen of zij alle examens met een goed resultaat hebben afgerond. Na de derde mondeling-examen dag krijgen alle kandidaten een kort gesprek met de mondeling-examen voorzitter. Ze krijgen direct te horen of ze geslaagd zijn of niet.
- 3.1.7.** Wanneer een kandidaat niet geslaagd is, adviseert de voorzitter van de Staatexamencommissie over de mogelijkheden tot herkansing.

3.3 Uitslagregeling staatsexamen voor vmbo theoretische leerweg (tl) volgens de site van Duo-IB-groep :

De kandidaat die eindexamen vmbo tl heeft afgelegd, is geslaagd indien het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5* is , en hij tevens:

- 3.3.1.** Voor ten hoogste één van zijn examenvakken het eindcijfer 5 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger, of
- 3.3.2.** Voor ten hoogste één van zijn examenvakken het eindcijfer 4 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger waarvan ten minste één 7 of hoger, of
- 3.3.3.** Voor twee van zijn examenvakken het eindcijfer 5 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger waarvan ten minste één 7 of hoger.

5,5* De regel 5,5 gemiddeld is niet van toepassing, indien bij het vaststellen van de uitslag het in 2020 behaalde resultaat van tenminste één vak waarvan het centraal examen in 2020 is afgelast, is betrokken.

Het eindcijfer is het gemiddelde van het cijfer wat behaald is bij het schriftelijk examen en het cijfer behaald bij het commissie examen.

Wanneer het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samengestelde onderdelen niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond. Indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.

3.4. Diplomerings vmbo en havo

Op het Piramide College is het mogelijk om via het Staatsexamen op vmbo-bbl-kbl en tl-niveau en op havoniveau een volledig diploma te behalen. Het Piramide College examineert het beroepsgerichte programma van vmbo bbl en kbl in symbiose met het ZuidWest College.

Aansluitend na afname van het laatste College-examen van het schooljaar, vindt in de aula van het Piramide College de uitreiking van de deelcertificaten en diploma's plaats. De datum voor de diploma-uitreiking is nog niet bekend.

3.5 Herexamen

De mogelijkheid tot herexamen bestaat alleen in het diploma-afsluitend jaar. Een herexamen afleggen is uitsluitend mogelijk voor kandidaten havo en vmbo die een geheel diploma kunnen behalen. Dit geldt dan alleen voor die staatsexamenvakken waar de kandidaat in dat schooljaar (het diploma-afsluitend jaar) ook examen in heeft gedaan. Een kandidaat die in aanmerking komt voor een herexamen mag van twee vakken van het centraal examen én van twee vakken van het college-examen herkansen. In het derde tijdvak medio augustus vinden de herkansingen plaats voor de Staatsexamenkandidaten. De exacte data verschijnen te zijner tijd op de website van de DUO-IB groep. Het is belangrijk deze data goed in de gaten te houden in verband met eventuele vakantieplanning. Aangezien de herexamens in de zomervakantie vallen, worden de herexamens of in Amersfoort en met hoge uitzondering in Den Haag afgenomen. De school blijft dus dicht. De herexamen aanvraag moet jezelf regelen, je/u krijgt een aanvraagformulier en een website waar u terecht kunt van de voorzitter van de Staatsexamencommissie. De examenkandidaten en hun ouders/verzorgers zijn verantwoordelijk voor vervoer en begeleiding van en naar de locatie van het herexamen.

Let op. In het tweede tijdvak worden uitsluitend examens afgelegd wanneer vanwege ziekte of een andere geldige reden de kandidaat niet in het eerste tijdvak het examen heeft kunnen afleggen, of wanneer examens vanwege een geldende reden uitgesteld zijn. Men kan hierbij denken aan de volgende reden: Het is voor een kandidaat niet mogelijk meerdere examens op één dag af te leggen. De kandidaat moet tussen iedere examen dag een rustdag hebben.

Het rooster van het tweede tijdvak wordt op de website van de DUO-IB-groep geplaatst. Zie ook www.examenblad.nl.

Let op. Het derde tijdvak is uitsluitend bestemd voor die kandidaten die:

- 3.5.1.** Vanwege een geldende reden de twee zittingen van het centraal schriftelijk hebben gemist.
- 3.5.2.** Alle vakken van het centraal examen hebben afgerond en nog geen gebruik hebben gemaakt van hun recht op herkansing.
- 3.5.3.** Op de dag van het tweede tijdvak om een geldige reden verhinderd waren. gebruik te maken van de mogelijk tot uitgesteld examen.
- 3.5.4.** Wanneer het noodscenario van kracht is en het tweede tijdvak verschoven is naar het derde tijdvak

Het derde tijdvak vindt voor de schriftelijke examens havo en vmbo plaats van 9 t/m 18 augustus 2023 en voor de mondelinge college examens op 27 augustus 2023 (havo) en 3 september 2023 (vmbo). Alle de examens worden afgenomen in Amersfoort.

3.6 Aanpassingen in het centraal examen voor alle staatsexamenkandidaten gestart in schooljaar 2021-2022

- **Eén vak niet mee laten tellen**

Eindexamenleerlingen mogen één vak wegstrepen. De wel bekende duimregeling.

Dat mag geen kernvak zijn, zoals Nederlands voor het vmbo en Nederlands Engels of wiskunde voor de havisten. Het eindcijfer van het weggestreepte vak telt niet mee bij het bepalen van de uitslag, maar blijft wel zichtbaar op de cijferlijst. Wegstrepen kan alleen als een leerling hierdoor alsnog kan slagen. Let op de regel geldt alleen voor de vakken die in 2023 worden afgesloten

4. Gespreid examen

Bij het Staatsexamen hoeven niet alle eindexamenvakken in één schooljaar afgerond te worden. Bij sommige kandidaten is het verstandiger het examenpakket te spreiden over twee of meerdere jaren. Dit gaat altijd in overleg met de ouders/verzorgers. Zolang de kandidaat nog niet alle vakken heeft afgerond voor het behalen van een diploma kan hij of zij geen herexamen doen. Wel kan voor een vak waarvoor een onvoldoende wordt behaald, het volgend schooljaar opnieuw examen gedaan worden. Let wel het laatst behaalde cijfer is geldend. De uitzondering geldt voor de rekentoets, daarvoor mag wel eerder (beter) behaald resultaat worden ingebracht.

Wanneer de kandidaat in een volgend schooljaar opnieuw een onvoldoende behaalt voor het vak waarvoor hij/zij het schooljaar daarvoor een onvoldoende behaalde, dan meldt het Piramide College de kandidaat niet voor een derde keer aan voor een examen in dat vak.

Het is van groot belang dat de behaalde deelcertificaten uit voorgaande examenjaren goed bewaard worden door de leerling. Deze moeten uiteindelijk ingewisseld worden voor een diploma.

5. Belangrijke data

De exacte data voor de verschillende vakken van het centraal examen voor vmbo tl en havo kunt u vinden op

<https://duo.nl/particulier/staatsexamenkandidaat/u-doet-staatsexamen-vo/waar-en-wanneer-staatsexamen-vo.jsp>. Daar vindt u het ook het rooster.

De starttijden van de examens op de middag worden aangepast i.v.m. examentijdsverlenging van vele kandidaten. De definitieve start- en stoptijden worden uiterlijk 3 weken voor aanvang van de eindexamens bekend gemaakt.

Het exacte rooster voor de digitale vmbo-bb-examens en kb-examens is helaas nog niet bekend.

Het rooster van de mondelinge examens wordt uiterlijk 10 juni 2023 bekend gemaakt. De examenperiode is eerder bekend en betreft meestal drie dagen.

Alle werkstukken inclusief het Profielwerkstuk en het leesdossier moeten vóór 1 april 2023 in drievoud ingeleverd zijn op school. Daarvoor moet de kandidaat zelf zorg dragen.

De controle van de werkstukken door de voorzitter van de Staatsexamencommissie vindt plaats in de maand april 2023.

Alle belangrijke data, w.o. de data voor het Centraal Schriftelijk Praktisch Examen voor de kandidaten vmbo bbl en kbl SPE vindt u in de bijlage van dit boekje. Deze data zijn onder voorbehoud

6. Verplicht studieverlof en examentraining

Schoolverlaters vmbo bbl en kbl (examenkandidaten 4^e leerjaar)

In het eerste tijdvak van de digitale vmbo-bbl en kbl-examens komen de schoolverlaters vmbo- bbl- en kbl alleen voor hun examens naar school. Na het eerste tijdvak volgen alle schoolverlaters vmbo bbl en kbl weer les volgens rooster.

Van 19 mei t/m 17 juni 2022 is extra examentraining gepland voor het CSPE. Meer informatie volgt later dit schooljaar.

In de periode na het CSPE tot het mondeling examen hebben de schoolverlaters vmbo bbl en kbl met uitzondering van verplichte examentraining facultatief les. Er is op school geen gelegenheid om buiten de afgesproken contactmomenten met docenten in het schoolgebouw of op het schoolterrein te verblijven. Studeren doe je thuis.

Examenkandidaten maatschappijleer gemeenschappelijk deel (vmbo) en maatschappijleer (havo)

Een dag voor dit examen hebben deze examenkandidaten verlof.

Schoolverlaters (examenkandidaten vmbo tl en havo)

In het eerste tijdvak komen de schoolverlaters vmbo-tl en havo alleen voor hun examens naar school.

In de periode na het eerste tijdvak tot aan het mondeling examen wordt alle schoolverlaters vmbo tl en havo extra examentraining aangeboden. Over de planning en inhoud van de examentraining krijgt u nog informatie. Er is op school geen gelegenheid om buiten de afgesproken contactmomenten in het schoolgebouw of op het schoolterrein te verblijven. Studeren doe je thuis.

Niet- schoolverlaters vmbo tl en havo (examenkandidaten vmbo tl en havo)

Deze leerlingen krijgen een aangepast rooster op basis van de vakken waarin ze examen doen en de data waarop de examens plaatsvinden.

Algemeen

We begrijpen dat de duur van het studieverlof tot problemen kan leiden. U kunt contact opnemen met de persoonlijke mentor om tot een oplossing te komen. Voor de inhaalexamens in het tweede tijdvak gelden dezelfde regels als die van het eerste tijdvak. Helaas zijn de exacte examendata van inhaalexamens nog onbekend.

7. Aanmeldingsdatum

Voor 1 december 2022 zijn alle kandidaten via een inlogcode op school aangemeld voor het eindexamen. Dit heeft plaatsgevonden op school onder het controlerende oog van de examencoördinator Staatsexamens mevr. E. Hardeveld ook genaamd Kleuver. De leerling is zelf verantwoordelijk voor de aanvraag en de controle van het examenrooster dat DUO verstrekt aan de

kandidaat. Na 1 december kunnen géén kandidaten meer worden aangemeld. Wijzigingen in de aanmelding kunnen tot uiterlijk 31 januari 2023 aangevraagd worden.

8. Hulpmiddelen

Als een kandidaat op school ook gebruik maakt van speciale voorzieningen zoals, tijdsverlenging bij proefwerken, voorlees-, teken- en/of schrijfhulp, zal de school een verzoek met een omschrijving van de individuele omstandigheden en welke voorziening er bij het examen getroffen moet worden naar de IB-Duo-groep sturen. De aanvraag moet onderbouwd worden door een medicus en/of een orthopedagoog. Dit wordt door de school geregeld, soms worden de ouders/verzorgers verzocht om een bepaald document of schrijven van een arts aan te leveren. In de meeste gevallen worden de aangevraagde voorzieningen daadwerkelijk toegekend. De toekenning van de hulpmiddelen kunt u eind februari verwachten.

9. Profielwerkstukken voor vmbo tl

Op het Piramide College kan examen gedaan worden in de profielen Economie, Zorg en Welzijn of Techniek.

De kandidaat kiest een onderwerp dat past bij het profiel. Dit doet hij/zij in overleg met de mentor en/of werkstukbegeleider. In het rooster van de examenkandidaat is een werkstuklesuur (PW) opgenomen. Tijdens deze lessen krijgt de kandidaat begeleiding bij de opzet van het Profielwerkstuk. Voor een Profielwerkstuk moet de kandidaat 40 klokuren verantwoorden in een logboek. De meeste uren hiervan worden op school gemaakt. Ten aanzien van het Profielwerkstuk zijn de volgende richtlijnen van belang:

- 9.1.** Voor 1 december 2022 moet de werktitel van het Profielwerkstuk ingeleverd worden bij de DUO-IB-groep. Het is uitsluitend een mondeling examen.
- 9.2.** 1 april 2023 moet het Profielwerkstuk klaar zijn. Ter controle wordt het Profielwerkstuk bij de toegewezen vakdocent ingeleverd.
- 9.3.** Het Profielwerkstuk dient te gaan over een thema uit het profiel waarin de kandidaat het onderwijs volgt of heeft gevolgd,
- 9.4.** Het Profielwerkstuk wordt tijdens het mondeling examen gepresenteerd m.b.v. een poster of digitale presentatie.

De begeleiding van het Profielwerkstuk is in handen van de werkstukbegeleider en ondersteuner. Wie dat zijn is te zien in het volgend schema.

Sector	Begeleider	Ondersteuner
Economie	Esther Hardeveld o/g Kleuver	David van Woerden , Cathy Goosse
Techniek	Esther Hardeveld o/g Kleuver	Serge van Meer
Zorg & welzijn	Esther Hardeveld o/g Kleuver	Esther Hardeveld o/g Kleuver

10. Symbiose vmbo bb en vmbo kb

Het is mogelijk om voor de leerwegen vmbo bb en kb een volledig diploma te behalen. Hiertoe heeft het Piramide College voor de profielen Dienstverlening & Producten en Zorg & Welzijn een symbiose overeenkomst gesloten met het ZuidWest College. Dit is een reguliere school voor vmbo aan de Beresteinlaan in Den Haag.

De leerling volgt alle vakken op het Piramide College. Het kan voorkomen dat een les gevolgd wordt op het ZuidWest College, indien wij gebruik moeten maken van grote praktijklokalen.

Het examen van vmbo BB en KB start al in het 3^e leerjaar. Alle cijfers die je haalt tellen mee voor je eindcijfer. Meer hierover lees je in paragraaf 11.7.

10.1 Welke vakken behoren bij de profielen van het cohort 2022-2024

	Dienstverlening & Producten	Zorg & Welzijn
Algemeen vormende vakken (AVO) Staatsexamen	Nederlands Engels Maatschappijleer Wiskunde Economie	Nederlands Engels Maatschappijleer Wiskunde (geschiedenis) Biologie
Voldoende of onvoldoende	Lichamelijke opvoeding Kunst	Lichamelijke opvoeding Kunst
Profielvakken SE's en CSPE	Multimediale productie maken Organiseren van een activiteit Presenteren, promoten en verkopen Een product maken en verbeteren	Mens & Gezondheid Mens & Omgeving Mens & Activiteit Mens & Zorg
Keuzevakken SE's	EHBO De bijzondere keuken Robotica Printmedia	EHBO De bijzondere keuken Robotica Printmedia

10.2 Hoe worden de vakken geëxamineerd?

De AVO-vakken worden geëxamineerd door het Staatsexamen zoals in dit examenboekje aangegeven.

Lichamelijke opvoeding en Kunst worden beoordeeld met een voldoende of onvoldoende. Beide vakken moet je afsluiten met een voldoende.

De profiel- en keuzevakken worden gedurende het 3^e en 4^e leerjaar getoetst met Schoolexamens. Dit korten we af met SE.

Aan het einde van het 4^e leerjaar volgt een afrondend examen (CSPE) voor de profielvakken.

10.3 Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)

Welke SE-toetsen je in het 3^e en 4^e leerjaar krijgt, staat in het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA). Het PTA staat op de website gepubliceerd.

In het PTA staat voor elk profiel- en keuzevak waarin je examen doet. Wat vind je in welke kolom?

- **Code** - door de code wordt duidelijk in het cijferoverzicht welk cijfer wordt afgebeeld;
- **Periode** - geeft de periode in het jaar aan;
- **Exameneenheid en eindtermen** - verwijzing naar de eindtermen van het examen;
- **Bronnen** - waar je de opgegeven leerstof kunt vinden;
- **Wijze van toetsing** - geeft aan wat voor soort toets dit is mondeling, schriftelijk enz;
- **Tijdsduur** - de beschikbare tijd per toets;
- **Weging** - hoe vaak telt het cijfer mee;
- **Herkansing** - hier staat of je het cijfer kunt herkansen;

Zo kun je aan de hand van het PTA je eigen studie gaan plannen en volgen.

10.4 Herkansen van SE-toetsen

Er zijn 3 herkansingsmogelijkheden per schooljaar. Er mag iedere periode één cijfer binnen het beroepsgerichte vak worden herkanst mits in het PTA is aangegeven dat dit onderdeel herkansbaar is. Alleen onvoldoende cijfers (lager dan een 5,5) mogen herkanst worden.

10.5 Hoe wordt het eindcijfer van de SE's bepaald?

Wanneer een profiel- of keuzevak is afgerond met een schoolexamen wordt het eindcijfer bepaald. Dit gebeurt volgens de berekening zoals deze per profiel- en keuzevak in het PTA is opgenomen.

10.6 Het Centraal Schriftelijk en Praktisch Examen

Naast de SE's die je in het 3^e en 4^e leerjaar maakt, krijg je aan het einde van leerjaar 4 over de vier profielvakken een schriftelijk en praktische examen. Dit noemen we het CSPE (Centraal Schriftelijk en Praktisch Examen).

Belangrijk!

- **Een leerling kan alleen deelnemen aan het CSPE als alle SE's zijn afgesloten!**

10.7 Hoe wordt het eindcijfer van je profielvakken bepaald?

Voor de bepaling van het eindcijfer van het profielvak tellen zowel de resultaten van de SE's (50%) die je voor de profielvakken hebt gemaakt als het CSPE (50%) mee.

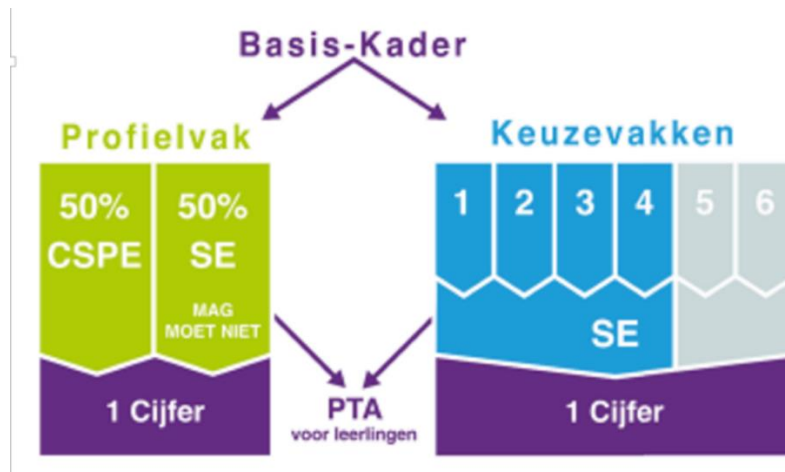
10.8 Hoe wordt het eindcijfer van je keuzevakken bepaald?

Elk keuzevak wordt met een schoolexamen (SE) (zie het PTA) afgesloten. Dit levert per keuzevak een afgerond cijfer (tevens afgerond eindcijfer) op. Het gemiddelde van de eindcijfers van de vier keuzevakken vormen samen het combinatiecijfer dat meetelt voor de uitslagbepaling.

Voorbeeld:

SE keuzevak 1 + SE keuzevak 2 + SE keuzevak 3 + SE keuzevak 4 : 4 = je
eindcijfer

Het eindcijfer voor het profielvak en het combinatiecijfer voor de
beroepsgerichte keuzevakken tellen elk één keer mee bij het beantwoorden
van de vraag of een leerling geslaagd is.

10.9 Afronden van de profielvakken en keuzevakken

Wanneer de leerling (die in het schooljaar 2021-2022 is gestart met de symbiose) wil opgaan voor een volledig diploma moet hij/zij de profiel- en keuzevakken **uiterlijk op 2 juni 2023** hebben afgerond.

Indien dit door omstandigheden niet lukt volgt de leerling nog wel het symbiose traject maar ontvangt hij/zij bij het schoolverlaten de behaalde (school)certificaten en geen vmbo bb of kb diploma.
De overstap naar het mbo is zonder diploma gegarandeerd naar de Entree opleiding.

11. Leesdossier vmbo

In overleg met de vakdocent wordt de literatuurlijst bepaald. De stem van de vakdocent is doorslaggevend. In het schema op de volgende pagina is te zien welke eisen er aan het leesdossier gesteld worden

Vak	Eisen
Nederlands	<ol style="list-style-type: none">1. TL: 8 boeken2. KBL: 6 boeken3. BBL: 4 boeken
Engels (TL)	<ol style="list-style-type: none">4. 3 boeken5. 2 artikelen6. 1 songtekst of gedicht
Duits (TL)	<ol style="list-style-type: none">7. 3 boeken8. 2 artikelen9. 1 songtekst of gedicht

12. Profielwerkstukken voor het havo

Op het Piramide College kan examen gedaan worden in het profiel Economie en Maatschappij, het profiel Natuur en Gezondheid of het profiel Natuur en Techniek.

De kandidaat kiest een onderwerp dat past bij een vak uit zijn/haar profieldeel. Dit gebeurt in overleg met de werkstukbegeleider. In het rooster van de examenkandidaat is daarvoor een lesuur PW gereserveerd. Tijdens deze lessen krijgt de kandidaat begeleiding bij de opzet van het werkstuk. Voor het Profielwerkstuk moet de kandidaat 80 klokuren verantwoorden in het logboek. Tenminste de helft van deze uren moeten thuis aan het Profielwerkstuk besteed worden. Ten aanzien van het Profielwerkstuk zijn de volgende richtlijnen van belang:

- 12.1. 1 december 2021 inleveren van de werktitel Profielwerkstuk bij Duo/IB-groep.
- 12.2. 1 april 2022 moet het Profielwerkstuk klaar zijn en ingeleverd worden bij de aangewezen vakdocent.
- 12.3. Het Profielwerkstuk kent alleen een mondeling examen, kennis van het profiel en vakkennis moet blijken uit het Profielwerkstuk.
- 12.4. Het Profielwerkstuk moet gekoppeld zijn aan tenminste één vak uit het profieldeel (de studielast van het betreffende vak moet minimaal 320 uur zijn)
- 12.5. Het Profielwerkstuk wordt tijdens het mondeling examen gepresenteerd met behulp van een posterpresentatie.

De begeleiding van het Profielwerkstuk is in handen van de werkstukbegeleider en ondersteuner.

Wie dat zijn is te zien in onderstaand schema.

Profiel	Begeleider	Ondersteuner
E&M	Esther Hardeveld o/g Kleuver	David van Woerden Cathy Goosse
N&G en N&T	Esther Hardeveld o/g Kleuver	Serge van Meer of Esther Hardeveld o/g Kleuver

13. Leesdossier havo

In overleg met de vakdocent worden de literatuurlijsten bepaald. De stem van de vakdocent is doorslaggevend. Het lezen van jeugdliteratuur is niet toegestaan. In het schema is te zien welke eisen er aan het leesdossier worden gesteld:

Vak	Eisen
Nederlands	10. 12 literaire werken .
Engels	11. 4 literaire werken 12. 3 gedichten 13. 3 korte verhalen
Duits	14.1 4 literaire werken. 14.2 of 3 literaire werken en 5 gedichten

Voor het onderdeel spreekvaardigheid moet bij vak Engels moet tevens een posterpresentatie voorbereid worden van ongeveer 5 minuten. Het onderwerp van de presentatie moet een relatie hebben met de Engels-sprekende wereld. Op de poster mogen alleen afbeeldingen en trefwoorden staan.

14. Aangepast vervoer tijdens de examens

Voor de examenkandidaten die met de taxi of taxibus naar school komen, wordt aan het examenrooster aangepast persoonlijk vervoer aangevraagd. De aanvraag vindt plaats, zodra alle examendata inclusief de college-examens bekend zijn, bij de gemeente waar de kandidaat ingeschreven staat. Het is niet zeker of de gemeente dit toekent. De kandidaten controleren of het examenvervoer toegekend en geregeld is bij hun eigen vervoerder.

15. Wat moet ik meenemen naar mijn examen?

Basispakket hulpmiddelen (deels) papierenexamen
(Onderstaande materialen zullen tijdens de examens aanwezig zijn)
schrijfmateriaal inclusief millimeterpapier
tekenpotlood
blauw en rood kleurpotlood
woordenboeken
Binas
atlas alleen bij de havo-examens
laptop/computer

De onderstaande materialen moet de kandidaat zelf meenemen!

1. liniaal met millimeterverdeling
2. passer
3. geometrische driehoek en windroos/koershoekmeter
4. vlakgom
5. elektronisch rekenapparaat / grafisch rekenapparaat (bij havo A wiskunde)

Bij wiskunde kb en gl/tl, nask 1 kb en gl/tl, nask 2 gl/tl moet het rekenapparaat naast de grondbewerkingen tevens beschikken over toetsen voor π , x tot de y^e macht, x kwadraat, $1/x$ en $\sin/\cos/\tan$ in graden (en hun inversen).

Bij wiskunde bb moet het rekenapparaat naast de grondbewerkingen beschikken over toetsen voor x kwadraat en (tweedemachts) worteltrekken.

Toegestane grafische rekenapparaten voor het havo examen zijn:

Casio fx9860G11 (SD), Casio fx CG20, HP Prime, TI-84 Plus T vanaf versie OS 5.1, TI-84 Plus CE-T vanaf versie OS 5.1.5 en Nspire CX (alleen de versie zonder CAS)

N.b.

Tijdens de centrale examens wiskunde A, B en C van 2021 dient het geheugen van de grafische rekenmachine te zijn geblokkeerd door een examenstand, dan wel te zijn gewist door een 'reset' van de gehele machine. Als een machine over een examenstand beschikt, dient deze gebruikt te worden. Een examenstand is namelijk makkelijker te controleren voor een surveillant en over het algemeen is een examenstand veiliger dan een reset.

16. Eindexamenkandidaten

Dit schooljaar leggen in totaal 41 leerlingen een of meerdere Staatsexamens af.

17. Regels en voorschriften m.b.t. het Centraal Examen

De regels en voorschriften m.b.t. het Centraal Examen staan vermeld in de examenregeling. Het is van belang dat alle betrokkenen daar goed kennis van nemen. De belangrijkste regels voor een vlekkeloos verloop zijn hieronder vermeld. Het is prettig voor iedereen als alle kandidaten zich hier uit eigen beweging aanhouden.

1. Kom tenminste 30 minuten vóór aanvang van het examen. Zorg dat je tenminste 5 minuten voor aanvang in het examenlokaal bent. Een kandidaat die minder dan 30 minuten te laat komt, is de misgelopen tijd kwijt. Een kandidaat die meer dan een half uur te laat komt, wordt niet meer toegelaten.
2. Alle kandidaten krijgen een examennummer. Het is de bedoeling dat elke kandidaat zijn/haar nummer bij zich heeft.
3. Vanaf het moment waarop met het uitdelen van de examenopgaven begonnen wordt, heerst er volkomen rust in de examenruimte.
4. Als de kandidaat voortijdig klaar is en de examenruimte wil verlaten, dan steekt hij/zij eerst een hand op en gaat pas weg nadat de examenvoorzitter of een surveillant het werk heeft ingenomen. Je moet dan ook de opgaven en al je kladwerk inleveren. Na afloop van de officiële examentijd mag je het kladwerk en de opgaven ophalen.
5. Wanneer je het examen op de computer maakt, sla je na elke opdracht het werk op een USB- stick op en na iedere pagina ook op de laptop op.
6. Wanneer je het examen op de computer maakt wordt iedere pagina, met antwoorden die afgedrukt wordt, voorzien van je handtekening.
7. De examenvoorzitter geeft 15 minuten voor het einde van de zitting dit tijdstip aan. Om onrust te voorkomen, is het vanaf dat moment tot aan het einde van de zitting niet meer toegestaan het lokaal te verlaten. Als je klaar bent blijf je dus rustig tot het einde zitten. Je kladwerk en de opgaven mag je dan gewoon houden.
8. In de examenruimte mag je geen jas, tas, mobiele telefoon, horloge of tablet meenemen.
9. Tijdens de examenzitting mag niet gegeten worden, dit in verband met de rust voor andere kandidaten (ritselende zakje, etc) en de mogelijkheid tot fraude. Een paar snoepjes, en of koekjes klaarleggen en opeten is wel toegestaan. Drinken is toegestaan.
10. De school zorgt voor alle opzoekmiddelen die geoorloofd zijn zoals de Binas, Bosatlas en woordenboeken.
11. Het is de surveillanten niet toegestaan enige mededelingen of inlichtingen over het examenwerk aan de kandidaten te verstrekken.
12. Afwezigheid wegens ziekte of persoonlijke omstandigheden moet vóór het begin van het examen aan één van de teamleiders gemeld worden.

13. Wanneer iemand zich niet goed voelt, moet zorgvuldig overwogen worden of aan een examen deelgenomen wordt. Een beroep op ziekte en dergelijke achteraf is niet mogelijk. Overleg altijd met iemand van school bij voorkeur de onderwijsassistente of de verpleegkundige.

14. Een kandidaat die tijdens de zitting onwel wordt, kan onder begeleiding het examenruimte verlaten en wordt dan naar de verpleegkundige of onderwijsassistente gebracht. Deze bepaalt in overleg met de kandidaat en de voorzitter wat er verder moet gebeuren.

15. Een kandidaat mag niet met potlood schrijven. Tekenen met potlood is wel gewenst maar niet verplicht.

16. De kandidaat mag alleen gebruik maken van officieel eindexamenpapier verstrekt door de Duo-IB-groep.

17. Na het inleveren van het examenwerk mag de kandidaat onder geen beding wijzigingen of aanvullingen in het geleverde werk aanbrengen.

18. Een kandidaat mag naar het toilet, maar alleen onder begeleiding van een surveillant.

18. Protocol verhindering bij een examen

A. Algemeen

De examenvoorzitter ziet erop toe dat er tussen de school en de kandidaat en/of ouders/verzorgers adequaat is gecommuniceerd over de verhindering.

De examenvoorzitter maakt op het proces-verbaal melding van de verhindering.

De examenvoorzitter hoort de kandidaat.

De examenvoorzitter stelt vast of de genoemde reden een al dan niet geldige reden is voor verhindering.

B. Verhindering met geldige reden – Verhindering zonder geldige reden.

De examenvoorzitter informeert de kandidaat over de consequentie van de verhindering.

De examenvoorzitter besluit welke maatregel(en) genoemd in artikel 5 lid 2 van het Examenbesluit genomen wordt (worden). De maatregel moet in verhouding zijn tot de onregelmatigheid.

De examenvoorzitter informeert de kandidaat schriftelijk over de wijze waarop het examen zal worden afgerond.

19. Protocol te laat komen bij een Centraal Examen

A. Te laat komen tot 30 minuten na aanvang van een zitting van het Centraal Examen'.

1. De examenvoorzitter wordt geacht een kandidaat tot maximaal 30 minuten na aanvang van een zitting van het Centraal Examen tot het examen toe te laten.
2. De eindtijd blijft gelijk, tenzij nog tijdens de zitting in overleg met de inspectie anders wordt besloten. Als tijdens de zitting geen contact met de inspectie mogelijk is, neemt de examenvoorzitter zelf de beslissing en meldt deze aan de inspectie.
3. De examenvoorzitter maakt op het proces-verbaal melding van het te laat komen en de eventuele gevolgen hiervan (al dan niet verlenging van de eindtijd).

B. Te laat komen vanaf 30 minuten na aanvang van een zitting van het Centraal Examen.

1. De examenvoorzitter mag een kandidaat die meer dan 30 minuten te laat komt na aanvang van een zitting van het centraal examen niet meer tot het examen toelaten. Er is in dat geval sprake van verhindering.
2. De examenvoorzitter maakt in een het proces-verbaal melding van het te laat komen.
3. De examenvoorzitter zorgt voor opvang van de kandidaat.
4. De examenvoorzitter beslist of er sprake is van te laat komen met geldige reden.
5. De examenvoorzitter informeert de kandidaat schriftelijk over de consequenties van het te laat komen.
6. De examenvoorzitter wijst op de beroepsmogelijkheid.

20. Protocol ziek of onpasselijk worden tijdens een Centraal Examen

1. De examenvoorzitter overlegt in eerste instantie met de kandidaat over de vraag of deze het examen kan voortzetten.
2. Als de kandidaat het examen niet kan afmaken, gaat de examenvoorzitter tijdens de zitting na of de kandidaat het examen later op diezelfde dag kan voortzetten. De examenvoorzitter overlegt hierover met de inspectie. Als de kandidaat het examen op diezelfde dag kan voortzetten, verzoekt de examenvoorzitter de kandidaat tot die tijd in quarantaine te houden.
3. Indien de kandidaat het examen niet op dezelfde dag kan voortzetten, verzoekt de examenvoorzitter per omgaande om het tijdens de zitting gemaakte examenwerk ongeldig te verklaren. Wanneer de inspectie het werk ongeldig verklaart, wordt de kandidaat voor het betreffende examen verwezen naar het volgende tijdstip.
4. De examenvoorzitter maakt in het proces-verbaal melding van het ziek worden/ onpasselijk wordt.
5. De examenvoorzitter informeert de kandidaat schriftelijk over de wijze waarop het examen zal worden afgerond.

Let op. Te laat komen door vertraging door het openbaar vervoer is geen geldige reden!

21. Studeertips en ontspantips voor het examen

Herhalen

Door telkens stukken stof te herhalen, sla je meer op dan wanneer je alles ineens wilt leren. Werk regelmatig. Werk niet te lang achter elkaar (bijv. 45 minuten), dan even niks doen. Tijdens de pauze niet proberen om nog informatie in je hoofd te stoppen.

Stop op tijd

Stop met leren wanneer het uiterlijk een uur voor je bedtijd is. Ontspan liever het laatste uur want dan slaap je meestal veel beter.

Samenvatten

Maak tijdens het leren een samenvatting. Gebruik ook gerust boekjes zoals SAMENGEVAT die je van je vakdocent hebt gekregen. Op deze manier leer je de hoofdzaken van de bijzaken te onderscheiden. Maak gerust ook spiekbriefjes, niet om te gebruiken tijdens je examen, maar om thuis op te hangen. Boven je bureau, op het toilet enz. Hoe vaker je de leerstof herhaalt, hoe beter je het onthoudt.

Leren op verschillende manieren

Probeer op verschillende manieren te leren. Bijvoorbeeld maak een samenvatting, schrijf de moeilijke woorden op, lees de tekst of woordjes hardop, maak een mindmap, luister naar de tekst en/of maak schematische tekeningen.

Doe gewoon!

Ga niet ineens anders eten en drinken, slapen of sporten. Drink niet te veel koffie. Ga op je normale tijd naar bed en sta op je gewone tijd weer op. Trek kleding aan die lekker zit.

22. Tips voor tijdens het examen

1. Voor diegene die met behulp van de computer hun examen maken:
Schrijf je naam en examenummer in de koptekst van het examen Word-document. Sla het document op onder je naam en vak.
Bijvoorbeeld Daphne van Schie Engels. Voor diegene die het examen op papier gaan maken: Schrijf direct op minimaal twee bladzijden examenpapier je naam en je examenummer.
2. Luister goed naar de instructie van de examenvoorzitter.
3. Vul bij een meerkeuzevraag altijd iets in!
4. Bij twijfel verander je antwoord nooit!
5. Let op dat je al je antwoorden inlevert!

Belangrijke examendata schooljaar 2022-2023

Kandidaten vmbo bbl en kbl

Staatsexamens 1e Tijdvak (digitale examens)
6 april en van 17 april tot en met 21

Staatsexamens 2^e Tijdvak
vanaf 9 of 10 juni

College examens Engelse taal, schriftelijke examens
10 mei 2023 voor vmbo kbl
17 mei 2023 voor vmbo bbl

College examen maatschappijleer gemeenschappelijk deel
9 mei 2023 voor vmbo kbl
9 mei 2023 voor vmbo bbl

College examen rekenen (voor leerlingen zonder wiskunde in het profiel)
13 mei 2023

Centraal Schriftelijk Praktisch Examen (CSPE) voor beroepsgerichte vak
D&P en Z&W
Maandag 19 tot en met donderdag 22 juni 2023. In deze week zijn zowel de
CSPE's als de herkansingen.

College examens, mondeling deel
Vanaf 1 juli 2023 (rooster is nog niet bekend)

Examentraining CSPE vierde leerjaar
Dinsdag 30 mei tot en met vrijdag 16 juni 2023

Kandidaten vmbo tl

Staatsexamens 1e Tijdvak (schriftelijke examens)
9 t/m 28 mei 2023

Staatsexamens 2^e Tijdvak ofwel de inhaalexamens
20 t/m 23 juni 2023

College examens talen, schriftelijk examens
9 t/m 24 mei 2023

College examen maatschappijleer gemeenschappelijk deel
11 mei 2023

College examens, mondeling

Vanaf 1 juli 2023 (rooster is nog niet bekend)

Kandidaten havo

Staatsexamens 1e Tijdvak (schriftelijke examens)

9 t/m 28 mei 2023

Staatsexamens 2^e Tijdvak ofwel de inhaalexamens

20 t/m 23 juni 2023

College examens talen, schriftelijke examens

9 t/m 24 mei 2023

College examen maatschappijleer gemeenschappelijk deel

26 mei 2023

College examens, mondeling deel

Vanaf 1 juli 2023 (rooster is nog niet bekend)

Bron

<https://duo.nl/particulier/staatsexamen-vo/waar-en-wanneer.jsp>

(alle genoemde data zijn onder voorbehoud en let op starttijden worden aangepast)